

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII – KLASA 5

rok szkolny 2026/2027

Zakres	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
I. Pierwsze cywilizacje	Rozpoznaje podstawowe pojęcia, postacie i osiągnięcia pierwszych cywilizacji; z pomocą wskazuje informacje na mapie i osi czasu.	Zna i wyjaśnia podstawowe pojęcia; charakteryzuje Mezopotamię i Egipt oraz znaczenie rzek i pisma.	Poprawnie opisuje rozwój pierwszych cywilizacji, wyjaśnia przyczyny i skutki oraz samodzielnie korzysta z mapy i źródeł.	Sprawnie porównuje cywilizacje, analizuje ich osiągnięcia i znaczenie pisma; formułuje uporządkowane wypowiedzi.	Samodzielnie i twórczo interpretuje źródła, dostrzega wielostronne zależności i wykorzystuje wiedzę w zadaniach problemowych.
II. Starożytna Grecja	Rozpoznaje podstawowe pojęcia, Ateny, Spartę i wybrane osiągnięcia Greków.	Wyjaśnia pojęcia polis i demokracja; opisuje Ateny, Spartę, wojny z Persami oraz podstawowe osiągnięcia kultury.	Porównuje ustroj Aten i Sparty, opisuje wojny grecko-perskie oraz rolę Aleksandra Wielkiego i hellenizmu.	Samodzielnie analizuje przemiany polityczne i kulturowe Grecji, wskazuje związki przyczynowo-skutkowe i znaczenie jej dziedzictwa.	Twórczo interpretuje źródła dotyczące Grecji, dostrzega złożone zależności i wykorzystuje wiedzę w nowych sytuacjach.
III. Starożytny Rzym	Rozpoznaje podstawowe pojęcia i najważniejsze elementy cywilizacji rzymskiej.	Opisuje republikę i cesarstwo; wskazuje Imperium Rzymskie na mapie i wymienia najważniejsze osiągnięcia Rzymian.	Wyjaśnia przemiany prowadzące do cesarstwa, opisuje romanizację, początki chrześcijaństwa i dziedzictwo Rzymu.	Sprawnie analizuje źródła, przyczyny przemian ustrojowych oraz znaczenie prawa, techniki i chrześcijaństwa.	Samodzielnie interpretuje źródła i wielostronnie ocenia znaczenie dziedzictwa rzymskiego, rozwiązując zadania problemowe.
IV. Początki średniowiecza	Rozpoznaje podstawowe wydarzenia i postacie; z pomocą wskazuje je na mapie i osi czasu.	Opisuje Bizancjum, państwo Karola Wielkiego, początki islamu i rolę Kościoła.	Wyjaśnia powstawanie nowych państw, konflikt papieża z cesarstwem oraz przyczyny i skutki wypraw krzyżowych.	Samodzielnie analizuje procesy zachodzące we wczesnym średniowieczu i sprawnie posługuje się mapą oraz osią czasu.	Twórczo interpretuje źródła i dostrzega wielostronne zależności polityczne, religijne i społeczne epoki.
V. Społeczeństwo średniowiecza	Rozpoznaje podstawowe pojęcia i grupy społeczne średniowiecza.	Wyjaśnia pojęcia feudalne; opisuje życie na wsi, w mieście i rolę rycerstwa oraz Kościoła.	Wyjaśnia system feudalny, strukturę społeczeństwa oraz rozpoznaje cechy stylu romańskiego i gotyckiego.	Porównuje życie różnych stanów, analizuje ilustracje jako źródła i formułuje logiczne wnioski.	Samodzielnie i twórczo analizuje społeczeństwo oraz kulturę średniowiecza, wykorzystując różne źródła.
VI. Polska pierwszych Piastów	Rozpoznaje Mieszka I, Bolesława Chrobrego oraz podstawowe wydarzenia z początków państwa polskiego.	Opisuje początki państwa polskiego, chrzest Polski, zjazd gnieźnieński i koronację Bolesława Chrobrego.	Wyjaśnia znaczenie chrztu, zjazdu i koronacji oraz opisuje kryzys i odbudowę państwa i rządy Bolesława Krzywoustego.	Samodzielnie analizuje przyczyny i skutki najważniejszych wydarzeń z dziejów pierwszych Piastów.	Twórczo interpretuje źródła i wielostronnie łączy wydarzenia z początków państwa polskiego w zadaniach problemowych.
VII. Polska w XIII–XV wieku	Rozpoznaje podstawowe wydarzenia i postacie związane z Polską XIII–XV wieku.	Wyjaśnia rozbić dzielnicowe, zjednoczenie ziem polskich i podstawowe dokonania Kazimierza Wielkiego.	Opisuje przyczyny i skutki rozbić, panowanie Kazimierza Wielkiego, unię polsko-litewską i początki Jagiellonów.	Samodzielnie analizuje proces zjednoczenia, znaczenie unii i rozwój monarchii stanowej; sprawnie posługuje się osią czasu.	Twórczo interpretuje źródła, dostrzega wielostronne zależności i wykorzystuje wiedzę o Polsce XIII–XV wieku w nowych sytuacjach.

Zasada: ocena wyższa obejmuje wymagania przewidziane na oceny niższe. Ocenia się także samodzielność, poprawność, sposób rozumowania, pracę z mapą, osią czasu i źródłami historycznymi oraz umiejętność stosowania wiedzy.